

-

Євген Плінський: Бурштинова мафія 2.0

КРИМІНАЛ | ПТ, 2026-05-22 19:07

Як під час війни еволюціонував схемний видобуток «сонячного каменю».

Пам'ятаєте кадри з польських лісів 7-річної давнини? Сотні чоловіків у гумових чоботях, болото по коліна, саморобні помпи і тисячі гектарів «місячного ландшафту». Тоді це називали стихійним лихом. У 2019 році держава гучно оголосила: «Ми легалізуємо цей бізнес, проведемо аукціони, і гроші підуть у бюджет». Провели. Легалізували.

Але «бурштинова мафія» нікуди не зникла, а просто підлаштувалася під реформу, найняла юристів і повністю легалізувалася. Романтика «чорних копачів» минула, так як на зміну їм прийшов високотехнологічний «сірий» бізнес під прикриттям державних ліцензій.

Нова схема називається «Геологічне вивчення з дослідно-промисловою розробкою» (ГВ з ДПР). Уявіть, що ви хочете мити бурштин. Купувати повноцінну промислову ліцензію - дорого, та її ренти доведеться платити чимало. Що ви робите?

Ви йдете на державний аукціон «Прозорро.Продажі» і за відносно невеликі гроші купуєте право «повивчати» ділянку. Ну, нібито ви вчений-геолог, який просто хоче дослідити, чи є там «сонячне каміння».

Закон дозволяє «вивчати» ділянку аж 5 років. І ось тут криється головний фокус: 3 85 фірм, які зайшли на ділянки за останні роки, до реального промислового видобутку перейшли лише дев'ять. Інші 76 компаній просто «вивчають» ліс вдень і вночі вимиваючи сотні кілограм каміння.

Невже вони просто так можуть копати екскаваторами під виглядом наукових досліджень? Можуть. Тому що в нашому законодавстві залишили прекрасну колізію.

З одного боку, Кабмін каже: якщо ти просто «вивчаєш» ділянку, ти маєш право взяти так звану «валову пробу» - не більше 5 кг бурштину з гектара. Тобто на ділянці в 10 гектарів твій науковий ліміт - 50 кг.

Але з іншого боку, інструкція Державної комісії по запасах вимагає: щоб реально дослідити ділянку, ти зобов'язаний промити від 3 до 4 тисяч кубів землі!

Кожен, хто бодай раз бачив польську землю, розуміє: якщо через помпи прогнати 4 тисячі кубів бурштиноносної породи, звідти вимийється не 50 кг, а тони «сонячного каменю».

Що роблять «сірі» старателі? Вони вимивають тони каменю, показують контролерам папірець: «Ми просто виконуємо інструкцію, миемо породу та шукаємо поклади бурштину.» Надлишок їде контрабандою в Польщу, Литву а далі в Китай, а державі звітують: «Ось ваші законні 5 кілограмів, решту не знайшли».

При цьому правоохоронці практично безсилі перед такими «вченими». Якщо раніше поліція могла прихати в ліс та затримати копачів за промисел, то зараз її зустрінає озброєна охорона яка в обличчя тикає офіційний спецдозвіл від Держгеонадр та, погодження від ДП «Ліси України».

Все абсолютно легально. Важка техніка стоїть законно. Екскаватори риють законно. Дизельні помпи ревуть законно. А те, що звідти вивозять необліковане каміння - спробуй доведи.

Ба більше, ця система тримається на залізобетонному корупційному «даху». Ось кілька свіжих історій ДБР та СБУ.

Кейс на Рівненщині: компанія мала ліміт на видобуток у 100 кг, але продали понад 5 тонн! Збитки екологів - 354 мільйони гривень. Серед фігур - директор місцевої філії ДП «Ліси України».

Березневий скандал в СБУ: силовики затримали колег. Заступники начальників управлінь СБУ в Києві та Рівненській області разом із посадовцем Держгеонадр організували картель. Збирали по 400 доларів з кожної працюючої мотопомпи в день.

А тепер математика. За 5 років від усього легального видобутку бурштину бюджет отримав 70 млн гривень ренти. Водночас один кримінальний кейс фірми на Рівненщині завдав збитків природі на 354 мільйони. Це у п'ять разів більше, ніж уся офіційна рента галузі.

Площа знищеного Полісся перевищила 10 000 гектарів. Це території, де повністю порушено рівень ґрунтових вод, де болота перетворилися на гниючі калюжі, а сосни просто падають підмитим корінням у воду. Щоб відновити ці пустелі, природі знадобиться до 70 років та 250 мільярдів гривень.

Що з цим робити? Щось треба змінювати. «Сіра» схема працює лише тому, що держава дозволяє їй працювати. Потрібно змінювати правила гри, причому негайно.

Євген Плінський, журналіст; сторінка автора у Фейсбук

Зображення вгорі: копачі бурштину вбивають природу та грабують державу. Фото: Макс Левін

«Аргумент»

На цю тему:

- Бурштиновий прайс СБУ - \$600 тисяч за закриття справ**
- Двох заступників начальників управлінь СБУ Києва та Рівненщини викрито на отриманні \$620 тис. хабаря (ФОТО)**
- У Польщі за контрабанду бурштину затримали двох українців, вони назвалися працівниками спецслужб**

Читайте «Аргумент» в [Facebook](#) и [Twitter](#)

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

НОВИНИ

- 08:00 Палає найбільше нафтохвище на Кавказі - його добивають СОУ
- 20:00 На вихідних в Україні до +30°, місцями дощі та грози
- 19:07 Євген Плінський: Бурштинова мафія 2.0
- 18:07 Романчук: Стратегія розвитку України від Уряду - пшик та пук
- 17:57 У Росії великий дефіцит бензину та дизеля, прогнози похмурі
- 17:09 Корсун: Міністерство оборони без військових - "інновації" Федорова
- 16:06 "Міндінгейт" може поставити під загрозу вступ України до ЄС - Die Zeit
- 15:49 США офіційно просять Україну, Литву і Польщу зняти санкції з білоруського калію
- 14:18 Суд визнав винним митрополита упц (мп) у розпалюванні релігійної ворожнечі
- 13:52 У Кременчуці заборонили публічне використання російськомовної культури

ПІДПИСКА НА КАНАЛ

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

Трам не поїде на весілля сина через "любов до Америки"

[ДЕТАЛЬНІШЕ](#)

Фіцо назвав «єдиного», хто може стати лідером Європи

[ДЕТАЛЬНІШЕ](#)

У польських школах планують запровадити е-журнал: чому це...

[ДЕТАЛЬНІШЕ](#)

РЕКЛАМА

Trump's China Strategy Is Reshaping European Politics

[ДЕТАЛЬНІШЕ](#)

Леся Українка, про яку не писали у підручниках

[ДЕТАЛЬНІШЕ](#)

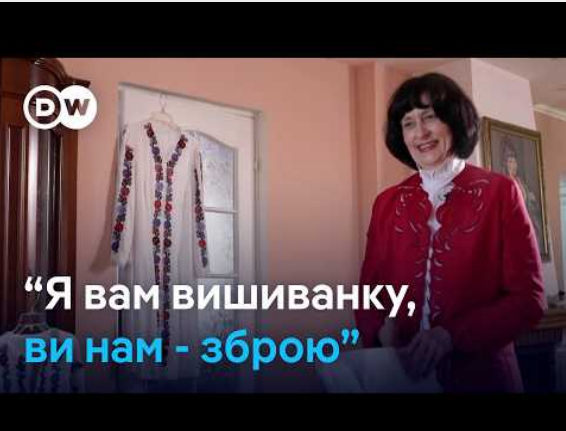

Лавров спробував пояснити китайцям, чому "могутня" Росія...

[ДЕТАЛЬНІШЕ](#)

ВІДЕО

-

Тасмний курорт для «міндінів»: "любі друзі" Зеленьського закопали мільйони доларів в Карпатах?
-

Як українські вишиванки стають відомими на весь світ
-

Зламати все: як горе-продюсер Єрмак хакнув кіно і державу